

KÜRESEL HEDEFLERE ULAŞMADA HALK SAĞLIĞI YAKLAŞIMI VE HEMŞİRELER

PROF.DR. AYLA BAYIK TEMEL

EGE ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

2.ULUSAL, I.ULUSLARARASI HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ KONGRESİ

23-26 NİSAN 2018

ANKARA

SUNU PLANI

- Milenyum hedefleri ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin gözden geçirilmesi- tarihsel süreç
- Halk sağlığı yaklaşımı
- Sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile hemşirelerin bağlantısı nedir?
- Hemşireler için öneriler
- Dünyada hemşirelerin örnek çalışmaları

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- **Sürdürülebilir kalkınma** 20 yy sonlarına doğru dünya gündemine girmiş ve 1950 li yıllarda imzalanan uluslararası antlaşmalarla küresel bir uygulama planı olmuştur.
- Çok boyutlu bir kavramdır.

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- 1960“lı yıllara kadar yerel ölçekli **çevre sorunları** **kalkınmanın olağan ve katlanılması gereken sonuçları** olarak görülmüş, **çevrenin tahrip edilmesi sorgulanmamıştır** (Tekeli, 1996).
- Bu yıllarda **kalkınmanın sonucu oluşan kirliliğin, kirlilik oluştuktan sonra giderilmesi yöntemi** benimsenmiştir.
- Bu yaklaşımda **öncelik kalkınmaya** verilmiş, çevre sorunlarının çözümü ertelenmiştir(Özer, 1995).

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- 1970 li yıllara kadar **üretim artışı ile ekonomik büyüme hedeflenmiştir.**
- **çevre kirliliğinin önlenmesi yerine giderilmesi yönünde politikalar benimsenmiştir.**
- **Dünya üretimi birkaç kat artmıştır.**
- Doğal kaynakların yok olması, yoksulluğun artması, ormanların tahrip edilmesi, biyolojik çeşitliliğin azalması ve iklimlerin değişmeye başlaması gibi sosyal ve çevresel problemler artmıştır(Masca, 2009).
- 1970“**çevre uluslararası önem kazanmıştır.**
- 1972 yılında **ekonomi ile doğal çevrenin karşılıklı bağımlılığının kalkınma politikalarında dikkate alınması** vurgulanmıştır (Meadows v.d., 1990, Alagöz“den 2007, Şahin, 2004).

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- 1980“li yıllarda “sürdürülebilir kalkınma” yaklaşımı geliştirilmiştir (WCED,1987a)

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- 1980 yılında Uluslararası Doğa Koruma Birliği Birleşmiş Milletler çevre programı ele alınmış 1987 de **BM dünya çevre ve kalkınma komisyonu ortak geleceğimiz raporu Brundtland Raporu** tanımlanmıştır.
- Gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin bugünün ihtiyaçlarını karşılayabilecek kalkınma olarak tanımlanmıştır.

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- “**Sürdürülebilir Kalkınma**”, 1990’lı yıllarda uluslararası antlaşmalarla **küresel bir uygulama planı** haline gelmiştir.
- 1993 yılında Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu(UNCSD) kurulmuş.

Kavram Olarak Sürdürülebilir Kalkınma

- 2000 yılında **BM, Binyıl Bildirgesi'ni (BM 2000)** kabul etmiştir.
- 2001 yılı Eylül ayında BM Genel Kurulu'na sunulmuştur (BM 2001).
- sekiz hedef; toplam 18 amaçla desteklenmiş ve onların altında da bu amaçları ölçmek için kullanılan bir dizi gösterge yer almıştır
- Hedeflerin üçü – 4, 5 ve 6 numaralı hedefler – spesifik olarak sağlıkla ilgilidir

Binyıl kalkınma hedefleri

- Hedef 1: Aşırı yoksulluğu ve açlığı ortadan kaldırmak;
- Hedef 2: Temel eğitimin tüm dünya çapında verilmesini sağlamak;
- Hedef 3: Cinsiyet eşitliğini teşvik etmek ve kadınların konumunu güçlendirmek;
- Hedef 4: Çocuk ölüm oranlarını azaltmak;
- Hedef 5: Anne sağlığını iyileştirmek;
- Hedef 6: HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla mücadele etmek;
- Hedef 7: Çevresel sürdürülebilirliği sağlamak;
- Hedef 8: Kalkınma için global bir ortaklık geliştirmek

Bin yıl kalkınma hedeflerine tam olarak ulaşamadı. Neden?

- Bu sekiz hedef gelişiminde **bütüncül yaklaşımı, yoksulluğun köklerini ve cinsiyet eşitsizliğini göz önüne almada etkili olamamıştır.**
- Amaçlarda **insan hakları ve ekonomik gelişmeden söz edilmemiştir**
- Daha çok **az gelişmiş ülkeler** için düşünülmüştür.
- Süre (2015) bitmesine rağmen karşılanmamıştır.
- 1 milyar insan günde 1.25 \$dan az gelire sahiptir 800 milyon insan yiyecek bulamamaktadır.
- Kadınlar halen hakları için savaşımaktadır
- Milyonlarca kadın doğum yaparken ölmektedir.

2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

- New York'taki BM Genel Merkezinde 25-27 Eylül de gerçekleştirilen **BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (2030)193** ülkenin imzası ile kabul edildi.
- Bu yeni gündem insanlar, gezegen ve refah için bir **eylem planıdır**, daha geniş özgürlük anlayışı içerisinde dünya barışını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.
- Her boyutuyla **yoksulluğun ortadan kaldırılması sürdürülebilir kalkınma için vazgeçilmez bir gerekliliktir.**

17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi ve 169 alt başlık

- Hedef 1. Her tür yoksulluğa son
- Hedef 2. Açlığa son
- Hedef 3. Sağlıklı bireyler
- Hedef 4. Kaliteli eğitim
- Hedef 5. Toplumsal cinsiyet eşitliği
- Hedef 6. Temiz su ve sağlıklı koşullar
- Hedef 7. Erişilebilir, temiz enerji
- Hedef 8. İnsana yakışır iş v ekonomik büyüme

17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi ve 169 alt başlık

- Hedef 9. Sanayii yenilikçilik ve alt yapı
- Hedef 10. Eşitsizlikleri azaltmak
- Hedef 11. Sürdürülebilir şehir ve yaşam alanları
- Hedef 12. Sorumlu tüketimi ve üretim
- Hedef 13. İklim eylemi
- Hedef 14. Sudaki yaşam
- Hedef 15. Karasal yaşam
- Hedef 16. Barış ve adalet
- Hedef 17. Hedefler için ortaklıklar
- <https://sustainabledevelopment.Un.Org/content/documents/7891transforming%20our%20world.Pd>.

Sürdürülebilir Kalkınma Üzerinde Önemli İki Unsur

1-Yapısal değişim için sağlıklı ve gelişen, dengeli bir şekilde dağıtılan bir ekonomi

2-İnsan hakları ve özgürlüğü garanti altına alan politik bir sistem

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde İlkeler (Price, Dube 1997)

- 1.Küresel sorumluluk
- 2.Ortak bir yaklaşım
- 3.Ortaklık
- 4.Katılımcı yaklaşım
- 5.Yenilenen yönlendirme
- 6.Sürdürülebilir kentleşme politikasıdır

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada Göstergeler

Tablo 1. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini Değerlendirmede Kullanılabilecek olan Sosyal Göstergeler

SOSYAL GÖSTERGELER			
Tema	Alt tema	Gösterge	
EŞİTLİK	Fakirlik	Fakirlik sınırının altında yaşayan nüfusun oranı	
		Gini gelir eşitsizliği endeksi	
		İşsizlik oranı	
SAĞLIK	Cinsiyet eşitliği	Ortalama kadın işçi ücretinin erkek işçi ücretine oranı	
	Beslenme durumu	Çocukların beslenme durumu	
		Ölüm oranı	5 yaş altı çocuk ölüm oranı
	Hijyen koşulları	Doğumda yaşam beklentisi	
		İçme suyu	Yeterli kirli su ve atık hizmeti alan nüfusun oranı
		Sağlık hizmetleri	Temiz içme suyu bulabilen nüfusun oranı
	EĞİTİM	Eğitim düzeyi	Temel sağlık hizmeti alabilen nüfusun oranı
Bulaşıcı çocuk hastalıklarına karşı aşılama			
Doğum kontrol yöntemlerinin kullanılma oranı			
Okuryazarlık		İlkokul mezunu çocuk sayısı	
BARINMA	Yaşama koşulları	Lise mezunu yetişkin sayısı	
		Yetişkin okur-yazar oranı	
GÜVENLİK	Suç	Kişi başına yaşam alanı	
NÜFUS	Nüfusun değişimi	100.000 kişi başına kayıtlı suç oranı	
		Nüfus artış oranı	

Kaynak: Nemli E (2006) Sürdürülebilir Gelişme: Ekonomi İle Çevre Arasındaki Denge. www.kalder.org/genel/Esra%20Nemli%20Oturum%205E%20Windows%20XP.ppt – (erişim tarihi: 24 Kasım 2006)

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada İzlenecek Stratejiler

- Çevreyi koruma ve iyileştirme,
- Sağlıklı ve adil bir toplum yaratma,
- Sürdürülebilirlik ve rekabet
- İyi yönlendirme,
- Global sürdürülebilir kalkınma (Wide et al. 2006)

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada **Halk Sağlığı Yaklaşımı**

Halk sağlığı yaklaşımının dünyada gelişimi

- Dünyada halk sağlığına ilk yaklaşım 1923 yılında Winslow'un yaptığı halk sağlığı tanımıdır
- 1947'de DSÖ yaptığı **sağlık tanımı** ile sağlık bütüncül bir yaklaşımla ele almış ve **sağlığın temel belirleyicilerine vurgu** yapılmıştır.

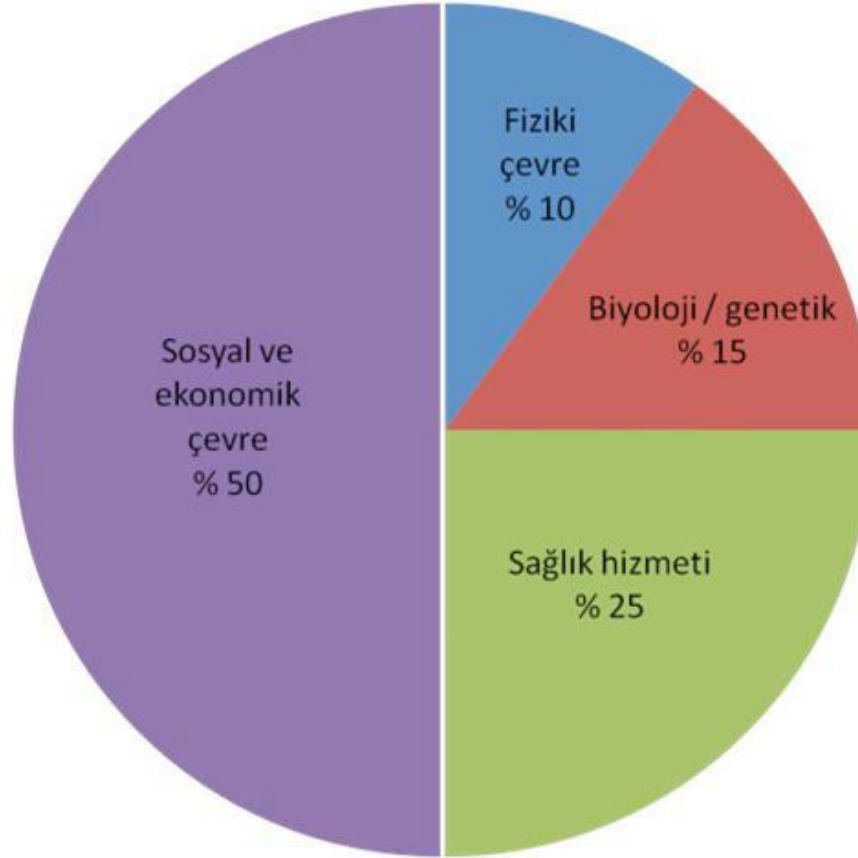
• (Canadian Intitute for Advanced Research, 2002, Health Canada, Population and Public Health Branch AB/NWT)

Sağlık Statüsünün Belirleyicileri

SAĞLIĞIN BELİRLEYİCİLERİ

Belirleyicilerin toplumun sağlık durumu üzerine tahmini etkisi

Halk sağlığı anlayışında

- Sağlık hizmetlerinde hakçılık esastır
 - Sağlık, doğuştan kazanılmış bir insan hakkıdır,,
 - Herkes sağlık hizmetlerine erişebilme ve hizmetlerden yararlanma konusunda eşit şansa sahip olmalıdır.
 - Koruma tedaviden üstündür
 - En çok görülen, sakat bırakan ve öldüren hastalık ”önemli hastalık”tır
 - Hastalıkların nedenleri sosyal, biyolojik ve fiziki nedenlerdir
 - Kişinin hastalığı, aynı zamanda ailenin sorunudur
-
- Şimşek, Z. (2013). Sağlığı Geliştirmenin Tarihsel Gelişimi ve Örneklerle Sağlığı Geliştirme Stratejileri. TAF Preventive Medicine Bulletin, 12(3)
 - TC Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık; hizmetleri genel MÜDÜRLÜĞÜ. Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesine Yönelik Dönüm Noktaları. Global Konferanslardan Bildiriler. Ankara. Anıl Matbaacılık, Bakanlık Yayın No: 813 ISBN : 978-975-590-362-01. Baskı Nisan 2011, ANKARA

Halk sağlığı anlayışında

- Bir kişinin hastalığı çevresindeki kişileri de etkiler.
 - Herkes kendi sağlığından sorumludur
 - Sağlık hizmeti bir ekip işidir
 - Sağlık hizmetleri multisektöryeldir
 - Halkın sağlık hizmetlerine katılımı esastır
 - Sağlık hizmetlerinde entegrasyon esastır
 - Koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetleri birbirlerinden kesin olarak ayrılamazlar.
-
- Şimşek, Z. (2013). Sağlığı Geliştirmenin Tarihsel Gelişimi ve Örneklerle Sağlığı Geliştirme Stratejileri. TAF Preventive Medicine Bulletin, 12(3)
 - TC Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık; hizmetleri genel MÜDÜRLÜĞÜ. Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesine Yönelik Dönüm Noktaları. Global Konferanslardan Bildiriler. Ankara. Anıl Matbaacılık, Bakanlık Yayın No: 813 ISBN : 978-975-590-362-01. Baskı Nisan 2011, ANKARA

Halk sağlığı yaklaşımı

- İkinci Dünya Savaşından sonra yaşanan sağlık sorunlarının çözümünde asıl olanın **hastanın çevre şartlarının bütüncül bir şekilde ele alarak iyileştirilmesi gerektiği anlayışı** yerleştı. Buna, «**hekimlik ve sağlık uygulamalarını halkın içine yayma**» anlamında “halk sağlığı” yaklaşımı denildi.

1978 Alma Ata Bildirgesi İle Belirlenen Halk Sağlığı Yaklaşımının Temel Prensipleri

- Toplumsal Eşitlik,
- Çevreyle Bütünlük,
- Yaşamın Bütünlüğü,
- Sağlık Hizmetinin Boyutu,
- Sektörlerarası İşbirliği,
- Risk Gruplarına Ve Önemli Hastalıklara Öncelik,
- Entegre Hizmet,
- Ekip Hizmeti,
- Sağlık-kalkınma İlişkisi,
- Öz Sorumluluk,
- Halkın Katılımı, Evrensellik,
- Koşullara Uygunluk Belirlendi
- Vaughan JP ve Morrow RH (1989) Bölge Sağlık Yönetiminde Epidemiyoloji El Kitabı, Dünya Sağlık Örgütü, Cenevre, (Çeviri Ed; Bertan M ve Enünlü T), HÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı, 1990, Ankara file:///C:/Users/hemfakl/Downloads/Halk_Sağligi_Bakis_Acisiyla_Istismar_Bildirimi_ve_.pdf.
- Halk Sağlığı Bakış Açısıyla İstismar Bildirimi ve Karşılaşılan Güçlükler Dr.Hilal Özcebe, PhD Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Kongresi Ankara, 27-30 Eylül 2009

HALK SAĞLIĞI YAKLAŞIMI

- **1-Sürveyans:** sorun nedir? sistematik veri toplayarak sorunun belirlenmesi (veri topla, analiz, geri bildirim).
 - Sürveyans sisteminin geliştirilmesinde;
 1. veri kaynaklarının gözden geçirilmesi
 2. politika oluşturulması
 3. var olan sistemin gözden geçirilmesi
 4. bir çalışma grubu oluşturulması
 5. bir durum analizinin yapılması
 6. veri toplama sisteminin, politikalarının ve müdahalelerin değerlendirilmesi
 7. değerlendirme sonuçlarına göre veri toplama sisteminin geliştirilmesi sağlanır.

HALK SAĞLIĞI YAKLAŞIMI

2-Risklerin ve koruyucu faktörlerin belirlenmesi

3-Girişimlerin geliştirilmesi ve uygulanması-
girişimler işliyor mu? kimler için etkilidir ?

4-Uygulama: etkili girişimlerin saptanması, etki ve maliyetinin değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması için politika ve programların belirlenmesi

WHO-The Violence Prevention Alliance (VPA).

**Halk sağlığı yaklaşımı
bir plan, lider, strateji, yöntem,
istek ve fon gerektirir**

21.Yüzyılda Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada İzlenecek Halk Sağlığı

Yaklaşımında

- 1-Toplum sağlık sorunlarının belirlenmesi için toplumun sağlık durumunun kayıt edilmesi ve izlenmesi
- 2-Toplumda sağlık sorunlarının ve sağlık zararlılarının tanılanması ve incelenmesi
- 3- Sağlık konularında toplumu eğitme, bilgilendirme ve güçlendirme
- 4- Sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözümü için toplumu işbirliği konusunda harekete geçirme
- 5-Toplumsal ve bireysel çabaları destekleyen politikalar ve planlar geliştirme
- 6-Sağlığı koruyacak ve güvenliği sağlayacak yasaların ve düzenlemelerin sağlanması
- 7- Gerekli sağlık hizmetlerine bireylerin ulaşımını sağlama
- 8-Yeterli halk sağlığı ve sağlık personelinin sağlanması
- 9- Sağlık hizmetlerinin etkililiği, ulaşılabilirliği ve kalitesinin değerlendirilmesi
- 10- Sağlık sorunlarına yenilikçi yaklaşımlar için araştırmaların yürütülmesi (Roberts Sberlas N F. A 21th century public health approach to abortion, AJPB 107:12, 1878-1882,2017.)

Halk sağlığı yaklaşımı ile Şiddetin önlenmesi

sorunu belirle	riskleri ve koruyucu faktörleri belirle	önleme stratejilerinin belirle geliştir uygula	stratejilerin etkisini değerlendir
kim, nerede, ne zaman, nasıl etkilenmiş sorunun büyüklüğü, şiddeti ilgili davranışlar olaylar ölümler	riskler, risk alanları ve uygulanma özellikleri koruyucu faktörler bireyin etkilenme olasılığının en aza indirme	gereksinim belirle toplum taramaları önleme programları program uygulaması sonrasında etkinliğinin değerlendirilmesi	etkili programların uygulanması ve yaygınlaştırılması toplumları bu programları uygulamaya cesaretlendirme bu tekniklerin yaygınlaştırılması

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İÇİN HEMŞİRELER NELER YAPABİLİR?

- Hemşireler aşırı iş yükü, düşük ücret, tükenmişlik gibi sorunları varken sağlık kuruluşlarının dışına çıkıp tüm dünyanın sorunlarını mı çözmeli?

Evet

- **Aslında hemşireler mesleğin felsefesi gereği bunları yapıyor**

Hemşirelik

- Sağlık davranışlarının cesaretlendirerek bireyleri aileleri ve toplumu hastalıklardan korumak, iyilik durumunu geliştirmek, yaşam kalitesini arttırmak, acıyı hafifletmek, savunmak hemşirenin görevidir (ANA2016)

HEMŞİRELER

- SAĞLIK hizmetlerinde **primer bakım veren hemşireler anahtar rodedir**
- Hemşireler bireylerin ailelerin toplumun optimal sağlığı için **sağlık belirleyicilerinin farkındadır.**

SKH BİZİM SAĞLIĞIMIZ İÇİNDE ÖNEMLİDİR BİZİ DE ETKİLİYOR.

- **DÜNYADA HERKES ÖNEMLİ-Hemşireler herkese bakım verir**
- Hemşireler insanın doğduğu, yaşadığı, büyüdüğü, çalıştığı, öldüğü yerdedir.
- Hemşireler anne bebek ölümlerini önleyebiliyorlar
- Aşırı yoksulluğu sona erdirebiliriz
- Yaşam kalitesini arttırabiliriz çocukların okula gitmesini sağlayabiliriz şiddeti önleyebiliriz.....
- SKH leri bizim bilgi ve becerilerimizi misyonumuzu daha iyi bir dünya yaratmak üzere uygulamamız için bir fırsattır.
- **DEĞİŞİM MÜMKÜNDÜR.**

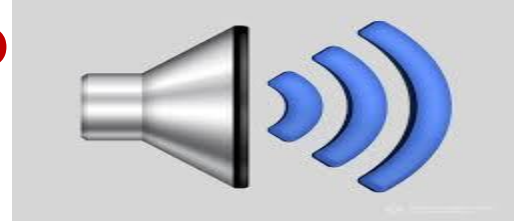
Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada hemşireler ne yapmalıdır?

- **Hemşireler ses getirecek etkinlikler göstermelidir.**
- Ulusal hemşirelik liderleri bir araya gelmeli hemşirelerin etkisini sağlamak için hedefler ve stratejiler belirlemelidir.
- İncinebilir ve marjinal gruplar öncelikli olmak üzere herkesin sağlık hizmetinden yararlanmasını desteklemelidir.

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada hemşireler ne yapmalıdır?

- **Klinik uygulamalarda** birey aile toplumla çalışarak, toplum desteği ile programlar geliştirebiliriz
- **Ulusal uluslararası sağlık programları geliştirerek** sonuçların etkinliğini değerlendirebiliriz

Takip edilecek izlenecek bir ses nasıl olabiliriz???

- **HER DÜZEYDE HEMŞİRE BİR SES OLABİLİR**
- **Bir birey olarak**
- **Bir meslek üyesi olarak**
- **Multidisipliner bir ekip üyesi olarak**
- **Sesi duyurabilmek için liderlik ve aktivistlik gerekir.**

Bir lider olun

- Alışlagelmiş biçimde hemşireler kendilerini bir lider görmezler bunun için bir değişim gerekir.
- Liderlik işbirliği sürecidir.
- Sosyal sorumluluk ve iyi vatandaşlıkla bağlantılıdır.
- Hemşirenin profesyonel ve etik sorumluluğudur

Hemşireler aslında tüm toplumu etkilerler

- Hastalarla işbirliğine girerler
- Onlara dayanma gücü verirler
- İkna ederler(demanslı bir hastayı banyo yapması için ikna etme, aşı için bir çocuğu etkileme gibi)
- **Bu ikna ve etkileme sanatını; aileler ve toplum meslekdaşlar, politikacılar, yöneticiler yönünde genişletebiliriz.**

Hemşireler aslında tüm toplumu etkilerler

- Hemşireler politika konuşulan masalarda sesini arttırmalıdır.
- Hemşireler bunu bir zorunluluk olarak görmelidir, aktivizm bir süreçtir
 - 1- Politik farkındalık başlatma
 - 2- Değişimi belirleme, koalisyon, politika geliştirme
 - 3-Sağlığı, mesleği etkileyen konuları içermeli

Evrensel sağlığın geleceğini oluşturma ve geliştirmede ve SKH ulaşmada

- Bu sorumluluğu her hemşirenin hissetmesi
- Toplumun savunuculuğunu yapmaya istekli olması
- Hemşirelerin bu misyonla eğitilmesi gereklidir
- Bu kapsamda SKH ulaşmada ICN in (2014-2018) hedefleri
- Sağlığı sosyal ekonomik ve eğitim politikalarını etkilemek
- Stratejik hedefler ve evrensel ses
- Stratejik liderlik
- Politikaları etkilemek
- Vizyoner liderlik, dđnüşümcü ilerleyici kanıta dayalı ve çözüm odaklı yenilikler
- Hizmet sunumunda hakkaniyet, sosyal adalet

Liderlik için rolümüz ne? düşünelim

Yatak başı hasta bakan bir hemşireyim neleri değiştirebilirim

Yaptığım savunuculuk ve sağlık eğitimi ile bir aileyi etkileyebilirim. Etkilenen aile bu apartmanda yaşayanları, onlar komşularını, komşular diğerlerini.....değiştirebilir.....

Akademisyen hemşireyim; eğitimle tüm sınıftaki öğrencileri, öğrencilerin kanalıyla meslekdaşlarımı, pek çok hastayı, hasta yakınlarını etkileyebilirim.

Yönetici hemşireyim; yürüttüğüm politikalar, protokoller aldığım önlemler, sonuçlar ülkeyi etkiler. (Public health nursing series: understanding the nurse as public health leader (part 1))

Liderlik için rolümüz ne? düşünelim

- Hangi SKH benim bireysel vizyonum, becerilerim güçlü yanlarıma uygun, ilgi alanım ile daha uyumlu?
- Liderlik için kapasitemi hangi alanlarda geliştirebilirim?
- Mevcut kaynaklarımla işe nasıl başlayabilirim?, kimlerle birlikte, nasıl, ne zaman başlayabilirim?, yaptıklarımı nasıl değerlendireceğim?
- **BU HEDEFLER HAREKETE GEÇMEK ÜZERE DÖNÜŞÜMCÜ BİR ÇAĞRIDIR**

Hemşirelerin evrensel sağlığa katılımı için

- Tüm hemşireler tek sağlık tek dünya görüşünü benimsemeli
- Politik gücümüzü arttırmalıyız
- Hemşirelerin proaktif olarak lobi oluşturmalarına rehberlik edilmelidir

Shahirose S. Premji and Jennifer Hatfield. Call to Action for Nurses/Nursing. BioMed Research International. Volume 2016 (2016), Article ID 3127543 <http://dx.doi.org/10.1155/2016/3127543>.

Report by the All-Party Parliamentary Group on Global Health. Triple Impact How developing nursing will improve health, promote gender equality and support economic growth.

Daha neler yapabiliriz

- Bilgi Paylaşmak
- Politikaların ve uygulamaların izlenmesi.
- Sağlık sektörü içerisinde ve ötesinde ağlar oluşturma.
- Bilgi alışverişi.
- Bilgi içeriğinin yerel olarak uygun ve ulaşılabilir hale getirilmesi.
- Yeni teknolojilerin uygun kullanımı.

Closing The Gap: Millennium Development Goals 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1. ICN2013, <http://www.icn.ch/>, Erişim Tarihi: 10.01.2013

2017 ICN Kongresi -Barcelona, İspanya

Teması

- Hemşirenin liderlik rolü
- Dönüşümsel bakım
- Evrensel sağlık
- *Sürdürülebilir kalkınma hedefleri ve sağlık insan kaynakları*

ICN-Kongrenin amaçları

- Sürdürülebilir sağlık politikalarına hemşirelerin katkısını göstermek ve geliştirmek
- Kanıta dayalı sağlık bakımına hemşirelerin katkısının desteklemek, öncelikli sağlık gereksinimler için problem çözme girişimlerinin cesaretlendirmek
- Uluslararası hemşirelik toplumunda derinlemesine fırsat ve bilgi alışverişi sağlamak

Küresel hedeflerle ilgili hemşirelik literatürü??????????

- **Benton D, Shaffer F (2016) How the nursing profession can contribute to sustainable development goals. Nursing Management.** 23, 7, 29-34. Date of submission: 20 May 2016; date of acceptance: 6 June 2016.

Hemşirelik literatüründe Sağlıkta eşitsizlikler

Célia Alves Rozendo, Anna Santos Salas, Brenda Cameron. A critical review of social and health inequalities in the nursing curriculum. *Nurse Education Today* 50 (2017) 62–71

- Veri tabanlarında 2000-2015 arasında 20 makale bulunmuş sosyal adalet, kültürel yeterlilik, savunuculuk kavramları ile ele alındığı belirlenmiştir.
- Ancak yeterli değil

Türkiye’de hemşirelik literatüründe yer alan makale örnekleri var. Ancak yeterli mi sorgulanabilir

- Zuhâl Bahar, Nihal Gördes Aydoğdu. Sağlıkta Eşitsizlik ve Hemşirelik. DEUHYO ED 2011, 4 (3), 131-136
- Dilek KONUK ŞENER, Ayşe Ferda OCAKÇI. Yoksulluğun Çocuk Sağlığı Üzerine Çok Boyutlu Etkileri. Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt 13, Sayı 1, 2014.
- Eda Yakıt, Anahit Coşkun. Yoksulluk, Kadın Yoksulluğu ve Hemşirenin Rolü. HEAD. 2013; 10(2): 30-37.
- Şafak Ergül. Yoksulluk Sağlık İlişkisi Ve Hemşirelik Yaklaşımı. Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, 2005

Daha yapacak çok şey var....

- Hemşirelik derneklerimizin amaç, misyonu, hedefleri, faaliyetleri bu çerçevede gözden geçirilebilir
- Eğitim programlarımızı, araştırma faaliyetlerimizi SKH doğrultusunda gözden geçirerek önceliklerimizi belirleyebiliriz.

DÜNYA ÖRNEK HEMŞİRELİK ETKİNLİKLERİ

NNLCC(Ulusal Hemşirelik Yönetimli Bakım Konsorsiyumu)

Philedelphia'da Aile Hemşireleri İşbirliği ve Mabel Morris Aile Ev Ziyareti Programı yürütülerek halk sağlığı hemşireleri ilk bebeğini doğuracak yoksul ailelere ortalama 30-50 ziyaret yaparak ve bu ailelerin sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri için avukatlarla işbirliği içinde çalışarak 3500 anne ve bebeği izlemişlerdir.

The logo for the National Nurse-Led Care Consortium. It features a blue square with a white hand holding a flame. To the right, the text 'NATIONAL NURSE-LED CARE CONSORTIUM' is in a bold, blue, sans-serif font. Below it, 'a PHMC affiliate' is in a smaller, blue, sans-serif font. To the right of the text, there is a blue speech bubble with the text 'SIGN UP FOR OUR mailing list' and a green map of the United States with the text 'FIND A NURSE-MANAGED HEALTH CLINIC'.

HOME
ABOUT NNCC
ABOUT NURSE-
MANAGED CARE

MABEL MORRIS FAMILY HOME VISIT PROGRAM

The Mabel Morris Family Home Visit Program is a Parents as Teachers affiliate, providing parental education and support using an evidence-based curriculum.

Hemşireler Medyayı Etkiliyor

- **SURİYE'YE BESİN YARDIMININ ULAŞTIRILMASI**

Hemşire Chaled Nnaanaa 2015 yılında Suriye rejiminin bölgeyi işgal etmesi nedeniyle açlıkla başetmek üzere Birleşmiş Milletlere ulaşarak ve Suriye hükümetini ikna ederek besin konvoyunun bölgeye girmesini sağlamıştır

Hemşire Amanda McClellan

- Sierra Leone’de 2014 yılında Ebola Virus’undan 11310 kişi ölmüştür. **Amanda McClellan isimli Avustralya’lı hemşire** Uluslararası Kızılhaç Örgütü acil danışmanı ve halk sağlığı hemşiresi olarak burada görev yürütmüş, 200 klinik personeli 6000 gönüllüyü eğitmiştir. Ölülerin gömülmesinden toplumun eğitilmesine kadar her düzeyde faaliyetlere katılmıştır.

Okul hemşireliği

- Philedelpia'da okula dayalı hemşirenin yürüttüğü 15 merkezde 7000 bireye ulaşılmış pratisyen ve uzman hemşireler birinci basamak sağlık personeli ile çalışarak öğrencilere beslenme programı ve besin desteği sağlayarak öğrencilerde astım sorunları, aciller ve devamsızlık azaltılmıştır

Hemşire Philomena Okella

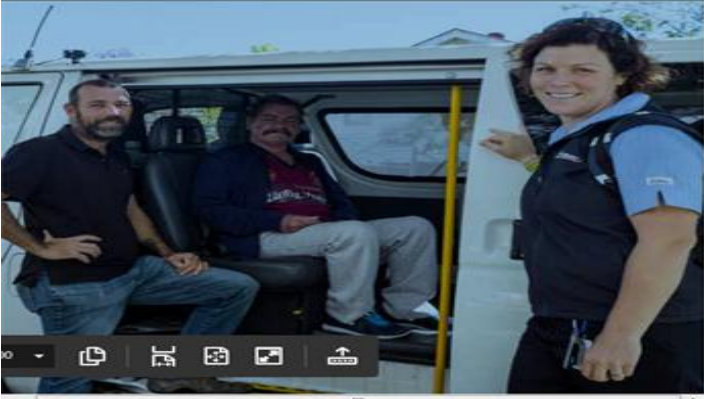
- Hemşire Philomena Okella günde 100 kadın hastaya bakıyor. **Wash** hareketini başlatarak Sağlık ve çevre arasında hastanelerde daha iyi sanitasyon hijyen ve suya ulaşmak üzere bir proje başlatıyor. Topluma bunun bir hak olduğunu ve önemini öğretiyor.

Çin'de KOAH

- Sıvı yakıt kullanımı ve yoğun sigara içimi yaygın bir çevre sorunu
- Çin'de hemşireler tarafından yönetilen bir KOAH servisinde hastalarda risk belirleme, öncelikleri sıralama, bütüncül yaklaşımla gereksinimlerin belirlenmesi, ev ziyaretleri, 24 saat kesintisiz hizmet, hastaların güçlendirilmesi programı ile hastaların yaşam kalitesi arttırılmış ve bakım maliyeti azaltılmıştır.

Avustralya-Inclusive Health- Micah Project

- Brisbane 1.15 milyon nüfuslu bir kent 4300 kişi sokakta yaşıyor.
- **Kim Rayner ,Brisbane 'de bir hemşire kamusal olmayan bu projede liderlik yapıyor.** Sokakta yaşayan, yoksul, sosyal olarak dışlanmış, şiddet uygulayan ya da uygulanan dezavantajlı gruplara yönelik bir birim oluşturuyor.
- Özel hastanelerle işbirliğine giriliyor. Bu grupların durumlarını A.B.D 'de kullanılan **incinebilirlik indexini** kullanarak bir alan çalışması ile değerlendiriyor. örneğin %28'inde kalp hast-aritmi, % 9'unda kanser, %36'unda beyin travması var.

Bu bireylere

1-gezici ekiplerle sokakta sağlık hizmeti(sağl. Muay., izlem sevk),
ev sağlama, eğitim

2- Ev ziyaretleri ile hizmet verilmiştir.

Prof.Dr Sophia Chan ve Çin'de sigara bağımlılığı ile başetme

- Chan bir hemşirelik okulunda araştırma direktörü bir hemşire.
- Bu amaçla hemşirelik girişimlerini içeren bir eğitim danışmanlık programı geliştiriyor.
- Bu program tüm ülke stratejisi için ilk yararlanan örnek oluşturuyor. Başarısında DSÖ, devlet kuruluşları ve diğer kurumlarla yaptığı işbirliği önemlidir.

- Atatürk doğayı çok seven bir insandı. Yeşile, çiçeğe, ağaca hayrandı. Nezihe Araz, Atatürk ün ağaçlandırmaya verdiği önemle ondaki doğa sevgisini bir söyleşide şöyle dile getirmiştir:
- Çankaya köşkünden Meclis binasına giderken o günün Ankara'sında bir tek iğde ağacı vardır. Mustafa Kemal, her gün ağacın önünden geçerken arabayı yavaşlatır ve ağacı selamlar. Bir gün; «Bakın bu benim ağacım» derken, o ağacın yerinde olmadığını görür. Büyük bir telaşla otomobili durdurup iner. Buradaki işçilere; «Ne oldu buradaki ağaca?» der. «Efendim, yolu genişletmek için ağacı kestik» cevabını alır. Arabasına dönen Mustafa Kemal ağlamaya başlar ve «Bunun başka yolu yok muydu?» der.

Daha güzel yaşanabilir bir dünyayı gelecek kuşaklara bırakmak üzere

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada bir dünya vatandaşı , profesyonel meslek üyesi olarak el ele verebiliriz....

teşekkür ederim

BAZI KAYNAKLAR

- American Nurses Association. (2016). What is nursing? Retrieved from <http://www.nursingworld.org/EspeciallyForYou/What-is-Nursing>
- American Public Health Association. (2016). What is public health? Retrieved from <https://www.apha.org/what-is-public-health>
- Institute of Medicine. (2011). The Future of Nursing: Leading Change, Advancing Health. Washington, DC: The National Academies Press.
- William (Billy) Rosa. PUBLIC HEALTH NURSING SERIES: UNDERSTANDING THE NURSE AS PUBLIC HEALTH LEADER (PART 1) <http://www.springerpub.com/w/blog/nursing/blog-public-health-nursing-series-understanding-the-nurse-as-public-health-leader/>
- Mendes IAC, Ventura CAA. Nursing Protagonism in the UN Goals for the people's health. Rev. Latino-Am.Enfermagem. 2017;25:e2864. [Access ____]; Available in: _____. DOI: <http://dx.doi.org/10.1590/1518-8345.0000.2864>. month day year